

Kimya

1. Qliserin ilə asetat turşusunun müxtəlif mol nisbətlərində reaksiyasından neçə müxtəlif mürəkkəb efir alınar?
A) 2 B) 4 C) 3 D) 5 E) 1
2. 500 q AgNO_3 məhluluna maqnezium lövhə salınmışdır. Müəyyən müddətdən sonra lövhənin kütləsi 9,6 q artmış və alınan məhlulda maqnezium-nitratın mol sayı AgNO_3 -ün mol sayından 4 dəfə az olmuşdur. İlk məhlulda AgNO_3 -ün kütlə payını (%) hesablayın. $A_r(\text{Ag})=108$, $A_r(\text{Mg})=24$, $A_r(\text{N})=14$, $A_r(\text{O})=16$
A) 21,4 B) 10,2 C) 8,6 D) 6,2 E) 12,6
3. $A \xrightarrow{+\text{Na}} B \xrightarrow{+\text{NaOH}, t} \text{CH}_4 \xrightarrow{500-650^\circ \text{C}, \text{kat}} C \xrightarrow{+\text{H}_2\text{O}, \text{H}_3\text{PO}_4, t} D$
A və D-in qarşılıqlı təsirindən əmələ gələn üzvi maddənin molyar kütləsini (q/mol) hesablayın. $A_r(\text{H})=1$, $A_r(\text{C})=12$, $A_r(\text{O})=16$
A) 60 B) 102 C) 120 D) 128 E) 88
4. Şagirdə laboratoriyada 0,5 litr 0,2 mol/l qatılıqlı H_2SO_4 məhlulu hazırlamaq tapşırılır. Bunun üçün o, sıxlığı 1,25 q/ml, qatılığı isə 98% olan sulfat turşusu məhlulundan neçə ml götürməlidir? $M_r(\text{H}_2\text{SO}_4)=98$
A) 50 B) 10 C) 20 D) 8 E) 5
5. Kalsiuma uyğun ifadələri müəyyən edin.
1. Su ilə adi şəraitdə reaksiyaya daxil olur
2. Yandıqda oksid əmələ gətirir
3. Karbonatı suda yaxşı həll olur
4. Qələvi metaldır
A) 1, 2 B) 3, 4 C) 1, 3 D) 2, 4 E) 1, 4
6. Kevlar çox yüngül material olub 1,4-diaminbenzol ilə p-ksilolun oksidləşmə məhsulunun polikondensləşməsindən alınır. DuPont şirkəti tərəfindən patentləşdirilmiş bir ticarət markasıdır. Zireh və odadavamlı qoruyucu geyim istehsalında istifadə olunur. Bu polimer üçün doğru ifadələri müəyyən edin.
I. Elementar həlqəsində 10 ədəd ikili karbon atomu var
II. Poliefirdir
III. Elementar həlqəsində 4 oksigen atomu var
IV. Poliamiddir
A) I, IV B) yalnız IV C) I, III D) II, III E) yalnız I
7. x-i müəyyən edin.

Maddə	Əmələ gətirdiyi tetrapeptidin molekulunda atom sayı
Qlisin	x

- A) 36 B) 24 C) 31 D) 28 E) 40

8. Ammonyakın yanma reaksiyasının məhsullarını müəyyən edin.1. N_2 2. NO_2 3. N_2O 4. H_2 5. H_2O

A) 1, 5 B) 2, 4 C) 1, 4 D) 3, 5 E) 3, 4

9. $x+y+z$ cəmini hesablayın.

Maddə	Molekulunda asimmetrik karbon atomların sayı
Ribon turşusu	x
Ribit	y
Sorbit	z

A) 8 B) 10 C) 9 D) 6 E) 12

10. a-nı hesablayın. $1H, 8O$

Maddə	Molekulunda protonların sayı
H_2XO_4	50
XO_3	a

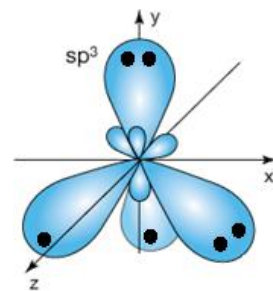
A) 58 B) 42 C) 34 D) 30 E) 40

11. 8 mol azot və 12 mol hidrogendən ibarət qarışıqda reaksiya baş verir. Reaksiyadan sonrakı qarışıq 14 mol olarsa, məhsulun praktiki çıxımını (%) hesablayın.

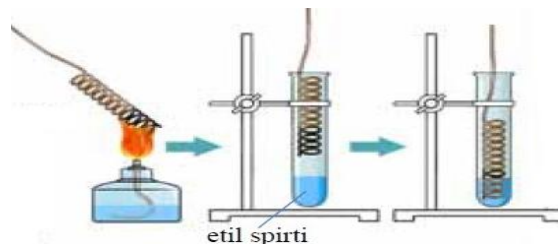
A) 75 B) 75 C) 80 D) 50 E) 40

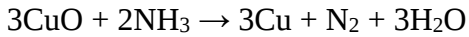
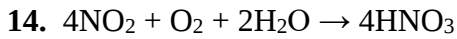
12. Hansı molekulun əmələ gəlməsi zamanı baş verən hibridləşmənin təsvir olunduğunu və uyğun rabitə bucağını müəyyən edin.

	Molekul	Rabitə bucağı
A)	H_2O	$\approx 104,5^\circ$
B)	CH_4	$\approx 109,5^\circ$
C)	NH_3	$\approx 107,3^\circ$
D)	NH_3	$\approx 104,5^\circ$
E)	H_2O	$\approx 109,5^\circ$

13. Mis spiral üzəri qara təbəqə ilə örtülənə qədər közərdilir və isti halda etil spirtinə daxil edilir. Alınan üzvi maddə molekulunda polyar kovalent rabitələrin sayını hesablayın.

A) 4 B) 2 C) 5 D) 6 E) 7

Oksidləşdirici maddələri müəyyən edin.

- A) O_2 və CuO B) NO_2 və CuO C) NO_2 və NH_3 D) O_2 və NH_3 E) H_2O və NH_3

15. Hansı halda məhlulun pH-ı artar?

- I. Xörək duzu məhlulunun elektrolizi zamanı
II. Mis(II) nitrat məhlulunun elektrolizi zamanı
III. Xlorid turşusu məhluluna tədricən KOH əlavə etdikdə

- A) yalnız I, III B) yalnız II C) yalnız I D) yalnız I, II E) I, II, III

16. Hansı maddənin suda məhlulunda mühit əsasi olur?

- A) metilamin B) etanol C) fenol D) qlisin E) etanal

17. İkivalentli metalın nitrat duzunun kristalhidratında oksigenin kütlə payı azotun kütlə payından 8 dəfə çoxdur. Kristalhidratın 1 molunda neçə mol atom var? $A_r(\text{N})=14$, $A_r(\text{O})=16$

- A) 24 B) 33 C) 39 D) 18 E) 42

18. Hansı maddənin tərkibində mürəkkəb efir qrupları var?

- I. Lavsan
II. Kapron lifi
III. Naylon
IV. Triasetilsellüloza

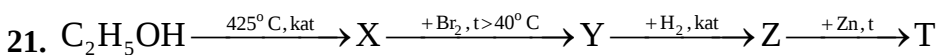
- A) I, IV B) yalnız III C) I, II D) II, III E) yalnız I

19. 2-metilbutan və izoprendən ibarət 50 qram qarışığa artıq miqdarda hidrogenlə təsir etdikdə reaksiya baş verir və üzvi maddələrin kütləsi başlanğıc kütləyə nəzərən 2% artır. İlkin qarışıqda 2-metilbutanın kütlə payını (%) hesablayın. $A_r(\text{C})=12$, $A_r(\text{H})=1$

- A) 24 B) 78 C) 66 D) 32 E) 54

20. 1 mol metan və 2 mol azotdan ibarət qarışıqın orta molyar kütləsini (q/mol) hesablayın. $A_r(\text{C})=12$, $A_r(\text{H})=1$, $A_r(\text{N})=14$

- A) 25 B) 18 C) 26 D) 24 E) 20

T birləşməsi tsikloalkan olarsa, Y molekulunda sp^2 – s rabitələrinin sayını müəyyən edin.

- A) 5 B) 3 C) 1 D) 4 E) 2

22. m mol alüminium-karbid və n mol kalsium-karbiddən ibarət qarışığa artıq miqdarda su ilə təsir etdikdə alınan qaz qarışığının orta molyar kütləsi 17 q/mol olmuşdur. m/n nisbətini hesablayın. $A_r(\text{C})=12$, $A_r(\text{H})=1$

- A) 2 B) 3 C) 1 D) 4 E) 0,5

23.

Reaksiyaların baş verməsi üçün müəyyən şərait yaradılsa, verilmiş ifadələrdən doğru olanı seçin. $A_r(O)=16$

- I reaksiya soyuqda baş verib
- II reaksiya molekullararası oksidləşmə-reduksiya reaksiyasıdır
- $M_r(T)-M_r(Y)=48$
- III reaksiya molekul daxili oksidləşmə-reduksiya reaksiyasıdır
- I reaksiyadan alınan məhsuldan ağardıcı kimi istifadə olunur

A) 1, 4, 5 B) 3, 4, 5 C) 2, 3, 4 D) 1, 2, 3 E) 1, 2, 5

24. Molekulunda eyni sayda karbon atomu olan alkan və alkendən ibarət qarışıqda maddələrin mol sayı eynidir. Bu qarışığın yanmasından 1,2 mol karbon qazı alınır. Həmin miqdar qarışıq 400 q 8%-li bromlu suyu tam rəngsizləşdirərsə, ilkin qarışığın kütləsini (q) hesablayın. $A_r(C)=12$, $A_r(H)=1$, $A_r(Br)=80$

A) 15,8 B) 18,4 C) 20,6 D) 17,2 E) 12,2

25. 20 mol oksigen ozonatorndan keçirildikdə 45%-i ozona çevrilir. Alınan ozonun miqdarını (mol ilə) hesablayın.

A) 9 B) 5 C) 6 D) 4,5 E) 8

26. Alkin $\xrightarrow{+H_2O, t, kat}$ X $\xrightarrow{+H_2, kat}$ Y

Minimum sayda karbon atomuna malik Y molekulunda 1 asimmetrik karbon atomu var. Gümüş(I) oksidin ammoniyaklı suda məhlulu ilə reaksiyaya daxil olan alkini müəyyən edin.

A) butin-1 B) butin-2 C) propin D) pentin-2 E) pentin-1

27.

Reaksiya	Alınan duzlar
$NaOH + H_3PO_4 \rightarrow$	X
	Y
	Z

X NaOH-la, Y isə H_3PO_4 -lə reaksiyaya daxil olmursa, Z duzunun 0,25 molunun əmələ gəlməsinə sərf olunan NaOH-ın kütləsini (q-la) hesablayın. $M_r(NaOH)=40$

A) 40 B) 20 C) 10 D) 30 E) 80

28. $C_6H_6 + HNO_3 \xrightarrow{t, H_2SO_4} C_7H_8 + HNO_3 \xrightarrow{t, H_2SO_4}$

Reaksiyalardan alınan üzvi maddə molekulları üçün nə eynidir?

- C–C rabitələrinin sayı
- Karbon atomlarının sp^2 hibrid orbitallarının sayı
- Hidrogen atomlarının sayı

A) 1, 3 B) yalnız 2 C) yalnız 3 D) 1, 2 E) 2, 3

29. Laborant NaOH-ın 500 q 12%-li A məhlulu ilə, 300 q 20%-li B məhlullarını qarışdıraraq C məhlulu hazırladı. Alınan C məhlulundan 400 q götürüb üzərinə 200 q su əlavə edərək D məhlulu əldə etdi. D məhlulunda həll olan maddənin kütlə payını (%-lə) hesablayın.

- A) 20 B) 15 C) 25 D) 10 E) 8

30.

Maddə	Molekulunda karbon atomlarının sayı	Molyar kütləsi, q/mol
Doymuş birəsaslı alifatik karbon turşusu	n	M

M-i müəyyən edin. $A_r(C)=12$, $A_r(H)=1$, $A_r(O)=16$

- A) $14n+32$ B) $14n+16$ C) $14n+18$ D) $16n+30$ E) $16n+24$

31. İki fərqli X və Y duzlarının suda tam dissosiasiyasından əmələ gələn ionların mol sayları verilmişdir.

Duzlar	Əmələ gətirdiyi ionlar	Əmələ gətirdiyi ionların mol sayı
X	K^+	2
	SO_4^{2-}	a
Y	Al^{3+}	4

Duzların dissosiasiya dərəcəsi 100% olarsa, a-ni müəyyən edin.

- A) 3 B) 7 C) 5 D) 6 E) 8

32. Su ilə emulsiya əmələ gətirən maddəni müəyyən edin.

- A) anilin B) etilenqlikol C) qlisin D) metilasetat E) sirkə aldehidi

33.

Maddələr	Başlanğıc mol miqdarı
N_2	n
H_2	$n+5$

Sabit temperaturda həcmi 1 litr olan qabda azot və hidrogen arasında baş verən reaksiya zamanı hidrogenin 75%-i sərf olunduqda tarazlıq yaranır və bu zaman qabda 7 mol qaz qarışığı olur. Tarazlıq sabitini hesablayın.

- A) 4 B) 1 C) 0,5 D) 2 E) 0,25

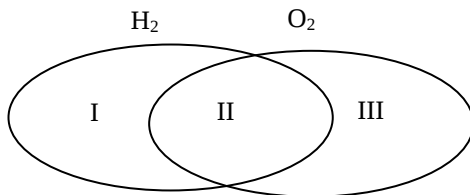
34.

Elektrolizə uğradılan məhlul	Katodda alınan maddənin kütləsi, q	Anodda alınan maddənin kütləsi, q
360 q 20%-li KNO_3	a	a+140

Doğru olanı müəyyən edin.

- A) məhlulun qatılığı (%-lə) 2 dəfə artır
 B) məhlulun qatılığı (%-lə) 1,5 dəfə artır
 C) məhlulun qatılığı (%-lə) dəyişmir
 D) məhlulun qatılığı (%-lə) 2 dəfə azalır
 E) məhlulun qatılığı (%-lə) 1,4 dəfə artır

35.

Eyler-Venn diaqramına uyğun ifadələri müəyyən edin.

- a. molekulunda 1 siqma rabitə var
 b. molekulunda 1 π rabitə var
 c. havanın tərkibində olur
 d. havadan yüngüldür
 e. suda pis həll olur

	<u>I</u>	<u>II</u>	<u>III</u>
A)	d	a, e	b, c
B)	c, d	a, e	b
C)	c, e	a, d	b
D)	d	b, e	a, c
E)	a	c, d	b, e

36.

Təcrübə	Reaksiyaya daxil olan maddələrin qatılığı, mol/l		Reaksiyanın sürəti, mol/(l·san)
	CO	O ₂	
I	0,1	0,3	ϑ_1
II	0,2	0,3	ϑ_2

Eyni şəraitdə və eyni həcmli iki qabda CO və O₂ arasında reaksiyalar aparılır. ϑ_1 və ϑ_2 arasındakı münasibəti müəyyən edin.

- A) $8\vartheta_1 = \vartheta_2$ B) $\vartheta_1 = 2\vartheta_2$ C) $\vartheta_1 = 4\vartheta_2$ D) $4\vartheta_1 = \vartheta_2$ E) $\vartheta_1 = 8\vartheta_2$

37. Ağ fosfor üçün doğru olanları müəyyən edin.

1. Fosfor V valentlidir
2. Hidrogen ilə adi şəraitdə reaksiyaya daxil olur
3. Molekulunda yalnız qeyri-polyar kovalent rabitə var
4. Qaranlıqda işıq saçır

A) 1, 4 B) 1, 2 C) 1, 3 D) 2, 4 E) 3, 4

38.

Su ilə reaksiyaya daxil olan maddələr	Reaksiya məhsulu
Ca_3P_2	X
CaC_2	Y
Ca_3N_2	Z

X, Y və Z-i müəyyən edin.

	<u>X</u>	<u>Y</u>	<u>Z</u>
A)	PH_3	C_2H_2	NH_3
B)	PH_3	CO_2	NH_3
C)	P_2O_5	C_2H_2	NO_2
D)	P_2O_5	C_2H_2	NH_3
E)	P_2O_5	CO_2	NO_2

39. Molekulunda üçlü karbon atomu olan spirti müəyyən edin.

- A) qliserin B) propanol-1 C) 2-metilpropanol-2
D) propanol-2 E) propandiol-1,2

40. Kükürd və fosfor üçün ümumi olan nədir?

- I. Adi şəraitdə aqreqat halları
II. Kalsium ilə reaksiyaya daxil olmaları
III. Allotropik şəkildəyişmələr əmələ gətirmələri

A) I, II, III B) yalnız II, III C) yalnız I, II D) yalnız I E) yalnız III

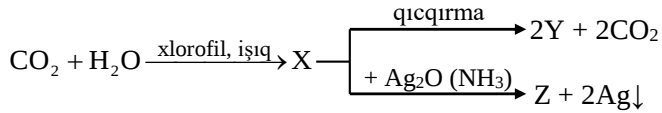
41.

Duzlar	Suda yaxşı həll olması
X_2SO_4	+
$\text{Y}(\text{NO}_3)_2$	+
Z_2SO_4	–
A_2CO_3	–
B_2S	+

Qələvi metalları müəyyən edin.

A) X, A B) Y, A C) Z, B D) Y, B E) X, B

42.

Hansı maddə həm Y, həm də Z ilə reaksiyaya daxil olur?

I. $\text{Cu}(\text{OH})_2$ II. Cu III. CuO IV. Na

A) III, IV B) yalnız III C) I, II D) II, III E) yalnız IV

43. Dəmirin isti qatı sulfat turşusu ilə reaksiyasından alınan oksidlərin mol nisbətini hesablayın.

A) 1:3 B) 2:3 C) 1:2 D) 3:4 E) 1:1

44. a mol mis(II) nitrat və b mol gümüş(I) nitrat parçalandıqda NO_2 və O_2 uyğun olaraq 8:3 mol nisbətində alınır. a:b nisbətini hesablayın.

A) 1:1 B) 1:2 C) 2:1 D) 2:3 E) 3:2

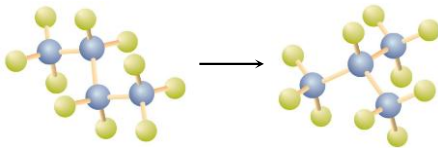
45. Kompleks gübrəni göstərin.

- A) kalium-nitrat
- B) sadə superfosfat
- C) ammonium-nitrat
- D) karbamid
- E) natrium-nitrat

46. Sis-trans izomerləri olan alken molekulunda rabitələrin yaranmasında 30 elektron iştirak edir. Bu alken molekulunda etil radikalı vinil radikalı ilə əvəz olunduqda alınan birləşməni beynəlxalq nomenklatura ilə adlandırın.

- A) pentadien-1,3 B) 2-metilbutadien-1,3 C) heksadien-1,2
- D) butadien-1,3 E) 2-metilbuten-2

47.

Karbohidrogenlərin quruluş modelləri ilə təsvir olunmuş reaksiya üçün doğru olanları müəyyən edin.

- 1. Polyar rabitələrin sayı azalır
- 2. Birli karbon atomlarının sayı artır
- 3. Adi şəraitdə baş verir

A) yalnız 3 B) 2, 3 C) yalnız 2 D) 1, 2 E) 1, 3

48. Na_2S -in hidrolizi üçün hansı ifadələr doğrudur?

- 1. Əsasi duz əmələ gəlir
- 2. Əsasi mühit əmələ gəlir
- 3. Kationa görə hidroliz edir

4. Su əlavə etdikdə sürətlənir

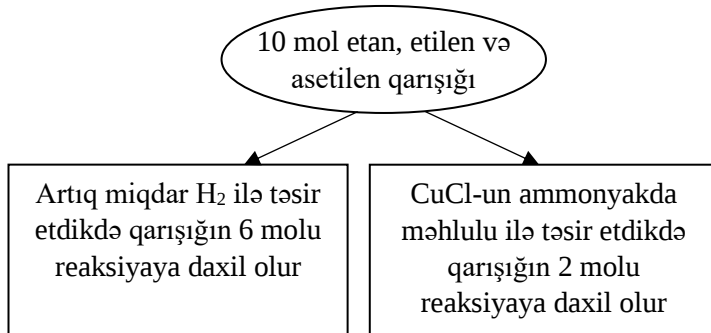
5. Xlorid turşusu əlavə etdikdə sürətlənir

A) 2, 4, 5 B) 1, 2, 5 C) 1, 3, 4 D) 1, 2, 3 E) 3, 4, 5

49. Nisbi molekül kütləsi 890 olan yağın hidrolizindən eyni birəsaslı doymuş karbon turşusu alınarsa, yağ molekulunda hidrogen atomlarının sayını müəyyən edin. $A_r(C)=12$, $A_r(H)=1$, $A_r(O)=16$

A) 112 B) 110 C) 99 D) 115 E) 105

50.

Qarışıqda etilenin həcm payını (%-lə) hesablayın.

A) 30 B) 50 C) 60 D) 20 E) 40

51. Summativ qiymətləndirməyə aid olanı müəyyənə bilərsiniz.

- A) Şagirdin yarımillik qiymətinə təsir edir.
- B) Şagirdin gündəlik idraki fəaliyyətini müşahidə edən prosesdir.
- C) Şagirdlərin təlim inkişafını izləməyə xidmət edir.
- D) İllik qiymətləndirməyə təsir etmir.
- E) Qiymətləndirmə meyarları mövzuya və dərslərdə edilən tapşırıqlara əsasən hazırlanır.

52. “Müəllim şagird dərslərdə söhbət etdiyinə görə ona bütün sinfin qarşısında irad bildirir.” Bu davranış müəllimdə hansı bacarığın zəifliyindən xəbər verir?

- A) Təlim materiallarını şagirdlərin yaş xüsusiyyətlərinə uyğunlaşdırma bacarığı
- B) İntizam pozuntularına qarşı sərt reaksiya göstərmə bacarığı
- C) Sınıf daxili kommunikasiya və pozitiv intizam qoruma bacarığı
- D) Şagirdlərə qarşı obyektiv qiymətləndirmə meyarları tətbiq etmə bacarığı
- E) Dərs zamanı texnologiyadan düzgün istifadə bacarığı

53. “Şagird hər gün dərslə gecikir, müəllim də hər dəfə onun gecikmə səbəbini soruşur. Nəticədə hər gün tədris prosesi bölünür”. Bu hal sinfin idarə edilməsində hansı yanlışlığa yol verildiyindən xəbər verir?

- A) Şagirdlərin ciddi davranış problemləri vardır.
- B) İdarəetmədə qayda və prosedurlardan istifadə olunmur.
- C) Müəllim-valideyn münasibətləri düzgün qurulmamışdır.
- D) Sınıfdə bullinqin olmasından xəbər verir.
- E) Müəllim-şagird münasibətləri düzgün qurulmamışdır.

54. “Tapşırıq: Təsəvvür edin, siz ekoloji problemləri araşdıran qrupun üzvüsünüz. Sizə müəyyən bir ərazinin içməli suyunun dadı, iyi və tərkibi ilə bağlı şikayət daxil olmuşdur. Sizin öhdəliyiniz 3 fərqli su mənbəyindən nümunələr götürüb, onların tərkibini, codluğunu, bulanıqlıq dərəcəsini ölçməklə iddianın doğru olub-olmadığını müəyyənləşdirməkdən ibarətdir. Datalar toplanmalı, cədvəl şəklində təqdim edilməli və problemin həll üçün müzakirələr təşkil edilməlidir”. Tapşırıq inteqrasiyanın hansı növünə aiddir?
- A) Fənlərarası, fəndaxili
B) Fənnüstü, fəndaxili
C) Yalnız fənlərarası
D) Yalnız fənnüstü
E) Fənnüstü, fənlərarası
55. “Məktəbinizin kimya laboratoriyasında yerə az miqdarda turşu (hidroqlor turşusu, HCl) dağılıb. Tökülən turşunun miqdarı təxminən 100 ml, konsentrasiyası isə 1.0 M-dir. Sən şagird-laborant kimi bu tökülməni təhlükəsiz şəkildə neytrallaşdırmaq təmizləmək üçün plan hazırla”. Tapşırıq Blum taksonomiyasının hansı mərhələsinə uyğundur?
- A) anlamaq
B) tətbiq etmək
C) təhlil etmək
D) dəyərləndirmək
E) xatırlamaq
56. “Sənin laboratoriya yoldaşın “X” ilə işarələnmiş naməlum bir metalla təcrübə aparıb. Bu metal hidroqlor turşusu (HCl) ilə reaksiyaya girmiş və nəticədə hidrogen qazı ayrılmışdır. Standart temperatur və təzyiq (STP) şəraitində toplanan hidrogen qazının həcmi 448 ml olmuşdur və bu zaman 0.50 qram X metalı istifadə edilmişdir. Təcrübə zamanı istifadə olunmuş metalı müəyyənləşdir”. Tapşırıq Blum taksonomiyasının hansı mərhələsinə uyğundur?
- A) anlamaq
B) tətbiq etmək
C) yaratmaq
D) dəyərləndirmək
E) xatırlamaq
57. “Müəllim şagirddən soruşur: Layihənin təhvil verilməsinə az qalıb. Müşahidə edirsən ki, qrup üzvlərindən biri öhdəsinə düşən məsələni tamamlamaqda çətinlik çəkir, lakin kömək də istəmir. Belə olan halda nə edərdin?” Hansı cavab şagirdin əməkdaşlıq və problem həll etmə bacarığının yüksək olduğunu göstərir?
- A) Ona köməyə ehtiyacı olduğunu hiss etdirmədən dəstək göstərməyə çalışardım. (Düzgün cavab)
B) Gözləyirdim ki, özü kömək istəsin. Əgər istəmirsə, bu onun məsuliyyətidir, mən qarışmazdım.
C) Müəllimə xəbər verərdim ki, filan şagird işi çatdıra bilmir, müəllim özü tədbir görsün.
D) Mən onun yerinə işi tamamlamağa çalışardım ki, qrup işi yubanmasın.
E) Öz işimi vaxtında bitirib, digərlərinə qarışmazdım. Hər kəs öz məsuliyyətini daşımalıdır.
58. “Sinifdə “Plastiklər: gündəlik rahatlıq, yoxsa ekoloji təhlükə?” mövzusunda dərs keçirsiniz. Şagirdlər qruplarla işləyərək təqdimat hazırlayırlar. Bir qrupa yaxınlaşdıqda görürsünüz ki, bir şagird bütün işləri tək yerinə yetirir, digərləri isə diqqətsiz və passivdir”. Müəllim bu vəziyyətdə qrupdaxili əməkdaşlığı artırmaq və bütün şagirdlərin iştirakını təmin etmək üçün hansı addımı atsa, daha effektiv olar?
- A) Qrupa xəbərdarlıq edirsiniz ki, qeyri-bərabər iştirak qiymətə təsir edəcək.
B) Qrupun yanına gedərək vəzifələri özünüz bölüşdürürsünüz.
C) Sakitcə yaxınlaşıb suallarla onları düşünməyə və iştirak etməyə təşviq edirsiniz.

- D) Çalışan şagirdi ayıraraq işi təkbəşinə tamamlamasını tapşırırsınız.
E) Qrupu olduğu kimi buraxırsınız ki, nəticəni özləri öyrənsinlər.

59. “Şagirdlər arasında artıq uzun müddətdir ki, konflikt vardır. Şagirdlərdən birinin valideyni tələb edir ki, digər şagird sinifdən çıxarılsın”. Bu situasiyada müəllimin atdığı hansı addım doğru hesab edilə bilər?

- A) Müəllim ümumi valideyn iclası keçirir və bu problemi hamı ilə birlikdə həll etməyə çalışır.
B) Özü problem həllinə çalışmadan şagirdləri və onların valideynlərini direktorun yanına aparır.
C) Şagirdlərin problemini bütün sinfin şagirdləri ilə müzakirə edir.
D) Şagirdin sinifdən çıxarılmasını tələb edən valideynlə müəllim fərdi şəkildə danışır və onda empatiya hissi yaratmağa çalışır.
E) Müəllim bu məsələni həmin dəqiqə pedaqoji şuraya çıxardır və müzakirəsini tələb edir.

60. “Qrup işi zamanı bir qrupun tapşırıq üzərində işləmədiyini, əvəzində ucadan danışdıqlarını və vaxt itirdiklərini görürsünüz. Bu, digər qrupların da diqqətini yayındırır. Siz vəziyyəti effektiv şəkildə idarə etməli və pozitiv sinif mühitini qoruyub saxlamalısınız”. Bu situasiyada hansı fəaliyyət daha effektiv olacaq?

	Problemin həlli	Nəticə
A)	Sinifin fəaliyyətini tam dayandırarsınız, səs tonunuzu qaldıraraq söhbət edən qrupa xəbərdarlıq edirsiniz ki, əgər bu davranış davam edərsə, bütün qrupa töhmət və cəza veriləcək.	Bu yanaşma şagirdlərə ciddi bir mesaj verir və vəziyyəti sürətlə nəzarətə almağa kömək edir.
B)	Qrupa sakit və şəxsi şəkildə yaxınlaşırsınız, gözlənilən davranışları xatırladırsınız və belə suallar verirsiniz: “Qrup olaraq tapşırıq üzərində necə irəliləyirsiniz?” və ya “Yenidən tapşırığa fokuslanmağınız üçün kömək lazımdır mı?”	Bu, şagirdlərin diqqətlərini cəmlədiyinə əmin olmaq üçün müşahidə edirsiniz.
C)	Qrupa yavaşca yaxınlaşırsınız və bu hərəkətinizlə onlara qeyri-verbal xəbərdarlıq edirsiniz, eyni zamanda sinifin digər hissəsi ilə məşğul olmağa davam edirsiniz.	Bu, şagirdlərə sinif qaydalarını xatırladır və yenidən tapşırığa cəlb olunmalarını təmin edir.
D)	Qrupun davranışını bir müddət görməməzliyə vurursunuz, çünki onları dərhal tənqid etmək şagirdləri utandıra bilər. Əgər bu vəziyyət davam edərsə, onları danlayırsınız və dərs bitdikdən sonra onlarla fərdi şəkildə danışığa dəvət edirsiniz.	Bu davranış şagirdin məsuliyyətini artırır.
E)	Bütün sinfə prosesi dayandırmağı tapşırığı verirsiniz və şagirdlərə qrup işində hörmət və məsuliyyətin əhəmiyyətindən danışırırsınız.	Bu yalnız dərsi pozan şagirdlərə deyil, bütün sinfə qaydaları bir daha xatırladacaq.

Cavablar

1	D	31	B
2	B	32	A
3	E	33	D
4	D	34	A
5	A	35	A
6	A	36	D
7	C	37	E
8	A	38	A
9	C	39	C
10	E	40	A
11	B	41	E
12	A	42	A
13	D	43	C
14	A	44	B
15	A	45	A
16	A	46	A
17	B	47	C
18	A	48	A
19	C	49	B
20	D	50	E
21	E	51	A
22	B	52	C
23	A	53	B
24	D	54	C
25	C	55	B
26	A	56	B
27	B	57	A
28	E	58	C
29	D	59	D
30	A	60	C